

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра менеджменту організацій

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д.е.н., проф. Кузнецова І.О.

_____ (підпис)
“ ___ ” _____ 2020 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 073 "Менеджмент"
за магістерською програмою професійного спрямування
"Менеджмент організацій"

на тему: **«КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК
ЧИННИК РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА»**
(назва теми)

Виконавець:

студентка _64 гр. ФМОІТ факультету
Коломацька Дар'я Сергіївна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

_к.е.н., старший викладч _____
(науковий ступінь, вчене звання)
Місько Ганна Анатоліївна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ 1. Теоретичні аспекти корпоративної соціальної відповідальності як чинника результативності діяльності підприємства	6
1.1. Сутність поняття «корпоративна соціальна відповідальність» та «результативність» діяльності підприємства	6
1.2. Напрямки корпоративної соціальної відповідальності як чинник результативності діяльності підприємства	10
1.3. Методичні підходи щодо оцінювання корпоративної соціальної відповідальності як чинника результативності діяльності підприємства	15
Висновки до першого розділу	22
Розділ 2. Аналіз діяльності ТОВ «Будівельна компанія «Комфорт БУД»	23
2.1. Загальна характеристика ТОВ «Будівельна компанія «Комфорт БУД»	23
2.2. Аналіз корпоративної соціальної відповідальності ТОВ «Будівельна компанія «Комфорт БУД»	32
2.3. Аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища ТОВ «Будівельна компанія «Комфорт БУД»	37
Висновки до другого розділу	42
Розділ 3. Підвищення результативності діяльності ТОВ «Будівельна компанія «Комфорт БУД» на засадах корпоративної соціальної відповідальності	45
3.1. Оцінка результативності діяльності ТОВ «Будівельна компанія «Комфорт БУД»	45
3.2. Обґрунтування заходів з удосконалення корпоративної соціальної відповідальності підприємства	50
3.3. Оцінка корпоративної соціальної відповідальності ТОВ «Будівельна компанія «Комфорт БУД» як чинника результативності його діяльності	63
Висновки до третього розділу	69
Висновки	70
Список використаних літературних джерел	72
Додатки	78

ВСТУП

На сьогоднішній день важливою сферою господарювання країни є будівництво оскільки в умовах нестабільності економічної та політичної ситуації одним з шляхів збереження коштів є інвестування у нерухомість. Разом із тим, це ризик для інвестора. В сучасних умовах ціни на будівельні матеріали зростають, з'являються нові будівельні підприємства та є ризик шахрайства на ринку нерухомості. У зв'язку із цим особливої актуальності для інвесторів набуває імідж та гарантії забудовника, які формуються на засадах корпоративної соціальної відповідальності перед зацікавленими сторонами та навколишнім середовищем. Реалізація будівельним підприємством напрямків корпоративної соціальної відповідальності забезпечує підвищення результативності його діяльності в умовах жорсткої конкуренції. Це пов'язано з реалізацією соціально-відповідальних проектів, використанням енергозберігаючих, сучасних технологій, відгуками бізнес-партнерів та інвесторів, гарантією забудовників та відповідальністю по своїм зобов'язанням, юридичним супроводженням тощо. Разом із тим, необхідною умовою соціально відповідального бізнесу є оцінка її рівня для подальшого коригування дій та підвищення результативності діяльності, що вимагає вивчення й аналіз існуючих методичних підходів.

Питанням корпоративної соціальної відповідальності присвятили свої праці такі науковці як: А. Керолл, М. Фрідман. Управління підприємством на засадах соціальної відповідальності розглядали такі вітчизняні вчені як: М. Г. Бойко, В. К. Гришук, О. А. Грیشнова, А. М. Колот, М. А. Саприкіна, А. О. Харламова. Питання оцінювання соціальної відповідальності досліджували: О. В. Ворона, Л. А. Грицина, С. Ф. Гончаров, Н. А. Кричевський, Г.А. Місько, М. А. Саприкіна, О. В. Черних. Так, С.Ф. Гончаов та Н.А. Кричевський запропонували методику оцінювання рівня корпоративної соціальної відповідальності, що містить як якісні, так і кількісні показники. М. А. Саприкіна запропонувала оцінювати рівень корпоративної соціальної

відповідальності підприємства за «Індексом прозорості та підзвітності», що передбачає оцінювання інформації на сайті. Разом із тим, недостатньо розкритим є питання оцінки заходів з корпоративної соціальної відповідальності та їх впливу на результативність діяльності підприємства.

Метою роботи є розробка заходів з корпоративної соціальної відповідальності для підвищення результативності діяльності будівельного підприємства.

Для досягнення мети у роботі поставлені та вирішені такі завдання:

- дослідити сутність поняття «корпоративна соціальна відповідальність» та «результативність» діяльності підприємства;
- проаналізувати корпоративну соціальну відповідальність ТОВ «Будівельна компанія «Комфорт БУД»;
- запропонувати заходи з корпоративної соціальної відповідальності ТОВ «Будівельна компанія «Комфорт БУД».
- оцінити результативність запропонованих заходів.

Об'єктом дослідження є ТОВ «Будівельна компанія «Комфорт БУД».

Предметом дослідження є теоретичні аспекти корпоративної соціальної відповідальності підприємства як чинника підвищення результативності його діяльності.

Наукова новизна роботи полягає в обґрунтуванні впливу заходів з корпоративної соціальної відповідальності на результативність діяльності будівельного підприємства, що відрізняється від існуючих підходів тим, що ґрунтується на зміні рентабельності власного капіталу.

Практична цінність роботи полягає у підготовці звіту про соціальні та екологічні проекти, наданні медичного страхування співробітникам, проходженні практики студентами Одеської державної академії будівництва та архітектури, надання студентам допомоги у створенні макетів для проектів, впровадження концепції «Зеленого офісу», закупівля техніки з урахуванням її енергоефективності (а саме, дизельний генератор Matari MR 18). За результатами оцінювання корпоративної соціальної відповідальності

після запропонованих заходів підприємство покращить її з 180 балів до 257 балів. Встановлено, що чистий дохід від реалізації робіт, послуг, зросте на 7,81%, а ROE зросте на 1,97%.

Методичною основою дослідження є низка загальнонаукових і спеціальних методів наукового пізнання: метод аналогії (уточнення сутності поняття), аналізу (аналіз фінансового стану підприємства), синтезу (систематизація визначень поняття, метод порівняння (зіставлення фактичних даних звітного періоду та попередніх років досліджуваних підприємств). Інформаційну базу кваліфікаційної роботи склали нормативно-правові документи підприємства, бухгалтерська звітність підприємства, монографії, наукові статті, дані органів державної статистики. При написанні роботи використовувались комп'ютерні програми MS Word, MS Excel.

Результати роботи опубліковано у «Nauka I Studia». Місько Г.А., Коломацька Д.С. Забезпечення економічної безпеки підприємства на засадах управління результативністю // Nauka I Studia. - №13(202). 2019. – С. 3 – 7.

ВИСНОВКИ

1. За результатами дослідження підходів науковців щодо сутності поняття «корпоративна соціальна відповідальність» встановлено, що це добровільна діяльність, яка розкривається через потрійний критерій впливу рішень і діяльності підприємства на економічну, соціальну та екологічну сфери через постійний діалог із зацікавленими сторонами та навколишнім середовищем. Встановлено, що вплив підприємства на економічну, соціальну та екологічну сферу може привести до позитивного або негативного результату діяльності підприємства. Оскільки підприємство використовує ресурси, то результативність діяльності проявляється у досягненні цілей та висвітлені ефективності використання ресурсів. Разом із тим, соціально-відповідальне підприємство спрямоване на досягнення цілей сталого розвитку.

2. За результатами дослідження ТОВ «Будівельна компанія «Комфорт БУД» встановлено, що основним видом діяльності є будівництво житлових і нежитлових будівель та проведення поточних і капітальних ремонтів.

За результатами оцінювання кількісних та якісних показників з корпоративної соціальної відповідальності ТОВ «Будівельна компанія «Комфорт БУД» встановлено, що основними напрямками реалізації КСВ на підприємстві є: трудові практики, добросовісні ділові практики, захист прав споживачів, участь у житті громади та її розвиток. Разом із тим, у підприємства є резерви з підвищення корпоративної соціальної відповідальності, а саме: відсутній соціальний звіт на основі міжнародних стандартів, недостатньо розкрито інформацію щодо корпоративної соціальної відповідальності на сайті підприємства (48%), відсутність органів соціального діалогу на підприємстві, відсутність витрат, які були виділені на організацію природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів на підприємстві, в інших операційних витратах, відсутність інвестицій в довгострокові екологічні проекти, працівники не залучаються до охорони

довкілля та ресурсозберігання, не здійснюються інвестиції на розвиток науки, освіти та технологій.

За результатами SWOT - аналізу ТОВ «Будівельна компанія «Комфорт БУД» встановлено, що є можливості надання будівельних послуг не тільки в Одеській області, а й по Україні. Для підсилення слабких сторін та підвищення ефективності діяльності запропоновано природоохоронні та ресурсозберігаючі заходи на засадах корпоративної соціальної відповідальності та надання будівельних послуги з застосуванням енергозберігаючих технологій.

3. Запропоновано заходи з корпоративної соціальної відповідальності, а саме: підготовка звіту про соціальні та екологічні проекти, надання медичного страхування співробітникам. забезпечення співробітників спецодягом, впровадження концепції «Зеленого офісу», закупівля техніки з урахуванням її енергоефективності (а саме, дизельний генератор Matari MR 18), проходженні практики студентами Одеської державної академії будівництва та архітектури, надання студентам допомоги у створенні макетів для проектів.

За результатами розрахунків двох інвестиційних проектів встановлено, що придбання та використання дизельного генератора Matari MR 18 є інвестиційно привабливим і доцільним порівняно з використанням бензинового генератора RV 13000 E на 466,49 тис.грн.

4. За результатами оцінювання корпоративної соціальної відповідальності після запропонованих заходів підприємство покращить її з 180 балів до 257 балів. Встановлено, що чистий дохід від реалізації робіт, послуг, зросте на 7,81%, а ROE зросте на 1,97%.

За результатами оцінки конкурентоспроможності ТОВ «Будівельна компанія «Комфорт БУД» після запропонованих заходів встановлено, що підприємство підвищить конкурентоспроможність порівняно до основних конкурентів на 0,32.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азьмук Л. А., Нікітенко О. С. Результативність функціонування дистриб'юторської компанії та її складові // Формування ринкової економіки. - 2010. - № 24. - С. 185 - 194.
2. Богданович О.Г. Аналіз ефективності діяльності підприємства на засадах узгодження інтересів груп економічного впливу / О.Г. Богданович // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2015. – № 1. – С. 10 – 17.
3. Бержанір А.Л. Корпоративна соціальна відповідальність як чинник підвищення ефективності сучасного бізнесу [Текст]: / А.Л. Бержанір // Збірник наукових праць „Економіка і orhanizatsiia upravlinnia. Економіка і організація управління”// Донецький національний університет – Вінниця, 2014. – Випуск № 1 (17) . – С. 18 – 24.
4. Бочарова Н.А. Формування програми розвитку КСВ на автотранспортному підприємстві / Н.А. Бочарова, А.К. Щепиліна / Економіка транспортного комплексу. – 2018. – № 32. – С. 97-122.
5. Ворона О.В. Методичні підходи до оцінки рівня соціальної відповідальності / О.В. Ворона // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2010. – № 30. – С. 127-133.
6. Гамкало О.Б. Нефінансова звітність як інструмент вимірювання соціальної діяльності вітчизняних підприємств / О. Б. Гамкало // Статистика України. – 2017.- № 4.- С. 79 – 86.
7. Горбунова Л. Факторы успеха организации региональных продаж [Електронний ресурс] / Л. Горбунова // Управление каналами дистрибуции. — 2005. — № 2. — Режим доступу:<http://www.stepconsulting.ru/publ/orp.shtml>
8. Голубева Т.С. Методологічні підходи до оцінки ефективності діяльності підприємства / Т.С.Голубева, І.В. Колос // Актуальні проблеми економіки №5 (59), 2011. – 321 с.

9. Гоголя, О.П. Соціальна відповідальність бізнесу [Текст] / О.П. Гоголя, І.П. Кудінова. – К.: Вид-во Національного університету біоресурсів і природокористування України, 2008. – 79 с.
10. Друкер, П. Ф. Эффективное управление предприятием. Экономические задачи и решения, связанные с риском : пер. с англ. / П. Ф. Друкер. — М. и др. : Вильямс, 2008 (СПб.). — 212 с.
11. Євдокимов, Ф.І. Соціальний потенціал як функція інноваційної моделі економічного розвитку підприємства [Електронний ресурс] / Ф.І. Євдокимов, М.В. Губська // Маркетинг: теорія і практика. – № 14, 2008. Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/Portal/Soc_Gum/Mtip/2008_14.
12. Євтушенко В.А. Оцінка корпоративної соціальної відповідальності: методи, об'єкти, показники / В.А. Євтушенко // Вісник Нац. техн. ун-ту «ХП»: зб. наук. пр. Темат. вип.: Технічний прогрес та ефективність виробництва. – Харків: НТУ «ХП». – 2013. – № 46 (1019). – С. 53-63.
13. Індекс прозорості сайтів українських компаній – 2017. Укладачі: Зінченко А., Резнік Н., Саприкіна М. – К.: Видавництво «Юстон», 2018. – 28 с.
14. Іщенко І.І. Оцінка економічної ефективності виробництва та затрат / І.І. Іщенко, С.П. Терещенко– К.: Вища школа, 2014. – 187 с.
15. Ивченко, С.В. Оценка влияния корпоративных социальных и благотворительных программ на показатели основной деятельности компании: обзор зарубежного опыта [Электронный ресурс] / С.В. Ивченко // Благотворительность в России: исторические и социально-экономические исследования. – № 2, 2003. Режим доступу: www.urbaneeconomics.ru/publications.
16. Кузнецова І. О. Моніторинг як складова процесу управління підприємством хлібопродуктів: теорія та методологія: (Монографія) – Одеса: Друкарський дім, 2009. – 228 с.

17. Кузнєцова С. А. Інтегрована управлінська звітність: глобальні виклики та локальні рішення в епоху ноосфери / С. А. Кузнєцова // Економічний нобелівський вісник. – 2014. - № 1 (7). – С. 270 – 279.
18. Котлер Ф. Корпоративна соціальна відповідальність. Як зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства / Котлер Ф. / Пер. з англ. – К.: Стандарт, 2005. – 302 с.
19. Костирко Р. О. Інтегрована звітність – інструмент соціально відповідального бізнесу / Р.О. Костирко // Часопис економічних реформ. – 2014. - № 1 (13). – С. 49 – 54.
20. Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика [Текст]: підручник / Саприкіна М.А., Ляшенко О., Саєнсує М.А., Місько Г.А., Зінченко А.Г., (за науковою редакцією д.е.н., проф., засл. діяч науки і техніки України Редькіна О.С.). – К.: ТОВ «Фарбований лист», 2011. – 480 с.
21. Кокинз Г. Управление результативностью. Как преодолеть разрыв между объявленной стратегией и реальными процессами : пер. с англ. / Г. Кокинз. — М.: Альпина Бизнес Букс, 2007 (Ульяновск). — 318 с.
22. Керівництво з соціальної відповідальності ISO: 26000 / Міжнародна організація стандартизації: Guidance on social responsibility. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: isotc.iso.org.
23. Кусик Н.Л., Ковалевська А.В. Методичний підхід до проведення оцінки ефективності соціально відповідальної діяльності підприємства // Проблеми економіки. № 3. – 2012. – С. 137 – 141.
24. Лазоренко О., Колишко Р. Посібник із КСВ. Базова інформація з корпоративної соціальної відповідальності / Кол. автор.: Лазоренко О., Колишко Р., та ін. – К.: Видавництво «Енергія», 2008 – 96 с.
25. Левицька, Є.Г. Методичний підхід до розробки програми соціально відповідального управління підприємства сфери послуг [Текст] / Є.Г. Левицька // Сталий розвиток економіки: всеукраїнський науково-виробничий журнал. - № 2, 2012. – С. 212-216.

26. Литвиненко, Т.М. Причини, мотиви та результати соціально відповідальної активності диверсифікованих компаній [Текст] / Т.М. Литвиненко // Теоретичні та прикладні питання економіки. Випуск 26. –С. 61-69.
27. Лепіхіна Т.П., Мохова Є.Г. Формування соціальної політики фірми на основі розрахунку індексу її соціальної відповідальності / Т.П. Лепіхіна, Є.Г. Мохова // Вісник Пермського національного дослідницького політехнічного університету. Серія «Соціально-економічні науки». – 2012. – № 13 (37). – С. 113-127.
28. Мельничук Л. Ю. Рентабельність власного капіталу як інтегральний показник результативності діяльності підприємств // Вісник Хмельницького національного університету. - 2010. - № 4. – С. 41 – 46.
29. Місько Г.А. Розвиток корпоративної соціальної відповідальності підприємства харчової промисловості на засадах взаємодії зі стейкхолдерами // Науковий вісник ОНЕУ. – Науки: економіка, політологія, історія. – 2017. № 5 (248). – С. 21-28
30. Місько Г.А., Коломацька Д.С. Забезпечення економічної безпеки підприємства на засадах управління результативністю // Nauka I Studia. - №13(202). 2019. – С. 3 - 7
31. Методологія та практика стратегічного управління розвитком сучасних організацій: (Монографія) За заг. ред.. док. екон. наук, професора І.О. Кузнецової. – Одеса: ОНЕУ, 2016. – 210 с.
32. Ненашев, Н. Как оценивать эффективность корпоративных социальных программ [Текст] / Н. Ненашев // Кадровик. Кадровый менеджмент. - № 10, 2008. – С. 23-35.
33. Огороднікова, Н. Оцінка рівня соціальної відповідальності підприємств у системі управління ресурсами пенсійного фонду України [Текст] / Н. Огороднікова // Економіка. - № 2 (116), березень-квітень 2011. – С. 44-48.

34. Оцінка соціальної відповідальності будівельних підприємств [Електронний ресурс] / В. В. Смачило, В. О. Баляба // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2015. – № 6 (22). – С. 162-169. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2015/n6.html>

35. Орлова Н.С. Концептуальні засади корпоративної соціальної відповідальності в Україні: Монографія / Н.С. Орлова, А.О. Харламова. – Донецьк: Издательство, 2014. – 250 с.

36. Офіційний сайт державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

37. Офіційний сайт ТОВ «Будівельна компанія «Комфорт БУД» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bkkb.ua>

38. Орлова Н. С. Особливості підготовки нефінансової звітності корпорацій / Н. С. Орлова // Облік і фінанси. – 2014. - № 3. – С. 65 – 70.

39. Олексюк О. І. Технологія оцінки результативності діяльності підприємства / О. І. Олексюк // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. — Вип. 22. — Ч. 2. — Черкаси : 2009. — С. 169—173.

40. Погребняк А.Ю., Ліннік І.М. Методичні підходи щодо оцінки ефективності діяльності підприємства // Сучасні проблеми економіки і підприємництва. № 19. - 2017. – С. 187 – 192.

41. Руководство GRI по отчетности (Global Reporting Initiative). URL: <http://www.ecorussia.info/ru/ecopedia/global-reporting-initiative>.

42. Свірко С., Баришнікова О. Звітність сталого розвитку як засіб відображення стану економіко-екологічної безпеки підприємства / С. Свірко, О. Баришнікова // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2015. - № 33 (3). – С. 5 – 17.

43. Саприкіна М., Каба Д. Діалог зі стейкхолдерами: рекомендації компаніям – К.: ТОВ «Фарбований лист», 2011 – 40 с

44. Товма Н.А. Рейтингові показники КСО [Електронний ресурс]. Видавничий дім Освіта і Наука / Н.А. Товма. – 2009. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/5_NMIV_2009/Economics/4/
45. Тищенко А.Н., Кизим Н.А., Догдайло Я.В. Экономическая результативность деятельности предприятий: Монография.- Х.: ИД „ИНЖЭК”, 2005,- 144 с.
46. Тюленєва Ю.В., Ліннік І.М. Вибір та обґрунтування системи показників для оцінки ефективності діяльності / Тюленєва Ю.В., Ліннік І.М. // Розвиток підприємництва як фактор росту національної економіки: Матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції 16 листопада 2016 року. – Київ: ІВЦ Видавництво «Політехніка», 2016. – С.232.
47. Технології стратегічного управління стійким розвитком сучасних організацій: (Монографія) / За заг. ред. док. екон. наук, професора І. О. Кузнецової, канд. екон. наук, доцента О. С. Балабаш– Харків: «Діса плюс», 2020. – 228 с
48. Черната Т. Формування цілісної оцінки корпоративної соціальної відповідальності на підприємствах промислової галузі [Текст] / Т. Черната, Т. Гороховата // Економічний аналіз. – Вип. 9, Ч. 2, 2011. – С. 421-424.
49. Черних О.В. Управління соціальною відповідальністю на великих підприємства: автореф. дис. На здобуття наук. ступеня. канд. економ. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами» / Черних О.В.; Донецький інстит. економ. промисл. – Донецьк, 2012. – 26 с.
50. Шмиголь Н.М. Впровадження елементів корпоративної соціальної відповідальності в систему управління підприємством: стратегії, дохід, ефективність // Вісник Запорізького національного університету. - №1(4). 2009. С. 212 – 216.
51. Шмиголь Н.М. КСВ - дохід: визначення, оцінка, ефективність [Електронний ресурс] / Н.М. Шмиголь // Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Nvbdfa/2010_1/1%2818%29_2010_articles/1%2818%29_2010_Shmygol.pdf.